

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/125/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112239539
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8112239539.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Branislava Brezu v právnej veci žalobcu Y., T..I..N., so sídlom Y. XX, P., S. XX XXX XXX, právne zastúpený Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, proti žalovanej T. I. - R. T. SR, O. V. XX, P., v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 12C 394/2012-50 z 27.3.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu. Vylúčil na samostatné konanie veci pôvodne vedené na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 6C 318/2012 a 6C 329/2012. Náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že režim zodpovednosti za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci spočíva pri objektívnej zodpovednosti, ktorá napĺňa zákonom stanovené predpoklady, t.j. protiprávny úkon, vznik škody, príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody. Dôkazné bremeno preukázania týchto základných predpokladov zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci je vždy na poškodenom a v danom prípade žalobcovi. Zistil, že žalobca uplatnil nárok na náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom voči Ministerstvu spravodlivosti SR a v čase, kedy sa rozhodovalo o veci uplynula aj 6 mesačná lehota odo dňa prijatia tejto žiadosti. Následne pokiaľ išlo o náhradu škody zistil, že v danej veci namietal žalobca nesprávny úradný postup exekučného súdu, ktorý nerozhodol v lehote o zmene exekútora. Ako vyplynulo z exekučného spisu bezprostredne po tom, čo pôvodný súdny exekútor predložil potrebné listinné dôkazy, t.j. exekučný spis a vyúčtovanie bolo bezprostredne po tom rozhodnuté o zmene súdneho exekútora napriek tomu, že zákon v tomto prípade neustanovoval žiadnu zákonnú lehodu. Pokiaľ ide o namietané priedahy v tomto konaní, poukázal na rozhodnutia pred Ústavným súdom SR v obdobných prípadoch, kde je konštatované, že nemožno prihliadať len na dobu rozhodovania všeobecného súdu od udelenia poverenia po rozhodnutie o zmene exekútora, ale je potrebné vychádzať aj z konkrétnosti daného prípadu, to znamená, že žalobca podával takéto žiadosti v hromadne rovnakom čase a tým zaťažil všeobecné súdy väčším počtom podaní, čo je splnené aj v danom prípade. Sťažnosť sťažovateľky - žalobcu bola odmietnutá ako neopodstatnená. Preto tvrdená okolnosť priedahov v konaní a nečinnosť exekučného súdu v tomto prípade preukázaná nebola a nezodpovedá ani skutočnosti. Keďže nepreukázal ani základné predpoklady zodpovednosti za škodu, či už majetkovú alebo nemajetkovú ujmu, žalobu zamietol.

Výrok o vylúčení vecí na samostatné konanie odôvodnil ustanovením § 112 O.s.p..

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Poukázal na to, že súd prvého stupňa rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústredeného postupu, ktorý má za následok nesprávnosť súdneho rozhodnutia. Takéto rozhodnutie musí byť zrušené.

Súd prvého stupňa svojim rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, a to prostredníctvom § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., čo je neprípustné.

Súd len s poukazom na skutočnosť, že on sám nepozná dôkazy, ktoré by ho uspokojovali v tvrdení o výške škody, zamietol znalecké dokazovanie. Súd tak znemožnil žalobcovi objektívnym spôsobom preukázať výšku materiálnej škody a mechanizmus jej vzniku. Na zamietnutie znaleckého dokazovania nemal súd žiadne udržateľné dôvody. Je predsa zrejmé, že znalecké dokazovanie je namieste nariadiť tam, kde je výšku škody nutné určiť s použitím odborných znalostí, ktoré právna veda neposkytuje. Žalobca pred súdom uviedol, že zadal vypracovanie znaleckého posudku, a teda predložil znaleckému ústavu dôkazy o ekonomickej podstate veci. Keďže výsledok znaleckého dokazovania mal tvoriť jeden zo základov pre rozhodnutie všeobecného súdu vo veci samej, súd založil svoje rozhodnutie na nedostatočne zistenom skutkovom stave. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1, 2 O.s.p., a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa náležitým spôsobom zistil skutkový stav a dospel aj k správnym právnym záverom a na týchto skutočnostiach tak skutkových ako aj právnych sa nič nezmenilo ani v priebehu odvolacieho konania.

Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy, alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

a/ nezákonným rozhodnutím,

b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe alebo

d/ nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

- 1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,
- 2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,
- 3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinností orgánov verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa článku 86 písm. a/ a d/ Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu Vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa článku 119 písm. b/ Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 4 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), exekútor, ktorému bol doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie, predloží tento

návrh spolu s exekučným titulom najneskôr do 15 dní od doručenia alebo odstránenia väd návrhu súdu (§ 45) a požiada ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie, alebo exekučného titulu so zákonom do 15 dní od doručenia žiadosti, písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie; ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma.

Podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa tohto zákona možno vykonať exekúcie aj na podklade notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila.

Podľa § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku, podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských súdov a rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených.

V danom prípade bolo preukázané, že predmetom žaloby bola náhrada majetkovej škody vo výške 175 eur a titulom nemajetkovej ujmy 221,28 eur. Rovnako s menšími odchýlkami sa domáhal žalobca náhrady škody aj v ďalších konaniach, ktoré boli spojené na spoločné konanie. Konkrétne išlo o prípady vedené na Okresnom súde v Starej Ľubovni pod sp. zn. 5Er 233/2005, 4Er 12/2007, 5Er 124/2004, 5Er 258/2005, 5Er 208/2006 a 5Er 348/2004. V týchto prípadoch bolo po vydaní poverenia pre súdneho exekútora zo strany oprávneného podaná žiadosť na zmenu súdneho exekútora, o ktorej po doložení dokladov potrebných pri rozhodovaní o zmene súdneho exekútora exekučný súd obratom rozhodol.

Je potrebné súhlasiť s odvolacou námietkou žalobcu spočívajúcou v tom, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávneho úradného postupu v podobe prietáhov v konaní, nie je možné aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia (§ 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.), pretože by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Toto ustanovenie zákona č. 514/2003 Z.z. bolo zavedené do tohto zákona zákonom č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2013, preto je toto zákonné ustanovenie priamo aplikovateľné len na zodpovednostné právne vzťahy upravené zákonom č. 514/2003 Z.z. len tie, ktoré vznikli od 01.01.2013.

To však neznamená, že by súd prvého stupňa nemohol ako príklad (inšpiráciu, o ktorej hovorí aj žalobca vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa) uviesť právne významné okolnosti uvedené v tomto ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a to v kontexte skúmania, ktoré musí súd vykonať aj keď sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu (vrátane prietáhov v konaní) pohybuje v právnom rámci danom mu ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré bolo účinné v čase, keď mal vzniknúť zodpovednostný právny vzťah medzi účastníkmi tohto konania v preskúmaných exekučných konaniach uvedených v žalobách a v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa.

V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že v žiadnej z predmetných vecí nedošlo k sťažnostiam na prietahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý by prietahy v konaní konštatoval.

Je potrebné zdôrazniť, že súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol, že sa riadi priamo aplikáciou § 9 ods.2 zákona č. 514/2003 Z.z., ale okolnosti špecifikované v tomto zákonnom ustanovení v novelizovanom znení uvádza len ako príklad pre rozhodnutie o uplatňovanom nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy.

Je pravdou, že ustanovenie § 44 ods. 8 Exekučného poriadku stanovuje lehotu 30 dní na rozhodnutie súdu o zmene exekútora.

Je potrebné však brať do úvahy, že pri rozhodovaní o návrhu na zmenu exekútora je potrebné vykonať viaceré procesné úkony, ktoré súvisia s rozhodovaním o zmene exekútora (výzva na vyjadrenie pôvodnému exekútorovi, vyjadrenie pôvodného exekútora a vyčíslenie jeho trov, doručenie exekučného spisu, zaslanie spisu novému exekútorovi, rozhodnutie o doterajších trovách exekúcie) a je potrebné súhlasiť s názorom, že za týchto okolností nerozhodnutie o návrhu na zmenu exekútora v zákonnej lehote nie je možné považovať za zbytočné prietahy v konaní a z toho vyplývajúci nesprávny úradný postup súdu, pretože vyššie uvedené sprievodné procesné úkony je potrebné vykonať a na ich základe rozhodnúť o zmene exekútora.

Taktiež je potrebné súhlasiť so závermi súdu prvého stupňa uvedenými v odôvodnení jeho rozhodnutia, že žalobca neunesol dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku škody, nakoľko nepredložil na súde relevantné dôkazy dokumentujúce skutočnú výšku tejto škody a v tejto súvislosti sú jeho námietky uvedené v odvolaní, týkajúce sa možného zabezpečenia znaleckého posudku právne irelevantné, pokiaľ takýto dôkaz nepredložil v konaní.

Taktiež je potrebné súhlasiť s tým, že žalobca nepreukázal žiadnym spôsobom dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, o ktorej tvrdil v žalobe. Ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca ničím nepodložil a nepreukázal, a preto nemožno akceptovať ako dôvod pre takéto priznanie to, že neskorým ukončením procedúry exekučným súdom, mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolvencii povinného, prípadne, že táto situácia si vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožitelnosti pohľadávky a príslušenstva, pretože samotná žaloba tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich dostatočného podloženia a preukázania.

Taktiež je správny názor súdu prvého stupňa, že nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi postupom súdu prvého stupňa v predmetných exekučných veciach (ktorý v zmysle vyššie uvedeného nie je možné považovať ani za prietahy v konaní) a eventuálnym vznikom škody alebo nemateriálnej ujmy.

Preto je rozhodnutie súdu prvého stupňa vecne správne a ako také ho odvolací súd postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého žalobca ako neúspešný účastník nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému žiadne preukázateľné trovy spojené s odvolacím konaním nevznikli, preto táto náhrada nebola priznaná žiadnemu z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.